

2.2 Opholdskommune og handlekommune

Det er - og det var efter bilstandsloven - opholdskommunen, som har pligt til at give hjælpen.

Opholdskommune er den kommune, som har pligt til at give hjælpen, dvs. at opholdskommunen normalt også er *handlekommune*. *Handlekommune* er den kommune, der yder hjælpen.

Begrebet *handlekommune* anvendes, fordi kommuner kan - og efter bilstandsloven kunne - aftale en anden ordning end den, som lovgivningen fastsætter. Dette kan være relevant, hvis særlige forhold gør sig gældende, fx ved midlertidige ophold på forsorgshjem, fordi den tidligere opholdskommune kender borgeren og pågældendes handleplan. En aftale om, at en tidligere opholdskommune fortsat er *handlekommune*, forudsætter, at borgeren er indforstået.

I langt de fleste tilfælde er opholdskommunen den kommune, hvor pågældende har sin bopæl.

Opholdskommunen har pligt til at give den nødvendige hjælp, og denne kommune skal, medmindre der er regler om mellemkommunal refusion eller truffet aftale om noget andet, jf. nedenfor, betale for hjælpen. Det vil sige, at opholdskommunen normalt også er *betalingskommune*.

Ægtefæller med fælles bopæl har bopælskommunen som opholdskommune. Det gælder også, når de midlertidigt opholder sig uden for den fælles bopælskommune (retssikkerhedslovens § 9, stk. 2 og 5, og den tidligere bilstandslovs § 10, stk. 2 og 4).

Børn har normalt samme opholdskommune som deres forældre. Det vil sige, at selv om et barn bor i en anden kommune, er det forældrenes opholdskommune, som er opholdskommune og dermed *handlekommune* for barnet (retssikkerhedslovens § 9, stk. 3 og 5, og den tidligere bilstandslovs § 10, stk. 2 og 4).

Den særlige regel om øjeblikkelig hjælp i retssikkerhedslovens § 9, stk. 5 - tidligere bilstandslovens § 10, stk. 4 - er knyttet til ægtefæller med fælles bopæl, samt til børn og unge.

Ophold uden for opholdskommunen

Hvis en person uden for de tilfælde, som er reguleret af retssikkerhedslovens § 9, stk. 5, i en periode opholder sig uden for sin opholdskommune, er der i punkt 86 i vejledningen om lov om retssikkerhed og administration på det sociale område vejledt om, hvilken kommune der skal afholde udgifterne til forsørgelse m.v.

Det fremgår af punkt 86, at ved ophold uden for opholdskommunen - fx i forbindelse med ferieophold i sommerhus, højskoleophold, behandlingsinstitution o.l. - overgår administrationen og den økonomiske

forpligtelse for mere vedvarende kontantydelse som pension, kontanthjælp, sygedagpenge m.v. *ikke* til den midlertidige opholdskommune. Til eksemplerne i punkt 86 kan tilføjes midlertidigt ophold i forsorgshjem, aflastningsophold, krisecenter o.l.

Det skal fremhæves, at de ophold, som beskrives i vejledningens punkt 86, ikke nødvendigvis dækker samme situationer, som når borgeren opholder sig på en midlertidig boform efter serviceloven.

Hvis fx en person bevarer sin bopæl i kommune A, og pågældende midlertidigt flytter ind på fx et krisecenter eller forsorgshjem i kommune B (botilbud efter servicelovens § 94), er det kommune A, der fortsat skal udbetale kontanthjælp eller pension.

Men har pågældende under et midlertidigt ophold ikke bevaret sin hidtidige opholdskommune, bliver kommunen, som boformen ligger i, opholds- og *handlekommune*.

Både efter nye og tidligere regler kan kommuner med borgerens accept aftale, at den tidligere opholdskommune fortsat er *handlekommune*.

Dette har været praksis bl.a. i forhold til forsorgshjem m.v.

Tvivl i konkrete tilfælde om opholdskommune

Der kan i de enkelte tilfælde være tvivl, som må afgøres ud fra en konkret vurdering. Kan de involverede kommuner ikke blive enige, må spørgsmålet afgøres af de sociale klagemyndigheder. I punkt 83 i vejledningen om lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er det fremhævet, at uenighed mellem kommuner om, hvilken kommune der er opholdskommune efter retssikkerhedslovens § 9, ikke må få konsekvenser for borgerens ret til hjælp.

2.3 Mellemkommunal refusion for udgifter efter serviceloven

Servicelovens § 128 fører reglen i bilstandslovens § 11 videre for udgifter efter serviceloven. Der er således refusion, hvis den tidligere opholdskommune eller anden offentlig myndighed *medvirker til*, at en person får ophold i:

- 1) Boformer efter servicelovens §§ 91 - 94, hvilket bl.a. vil sige midlertidige opholdssteder eller midlertidige botilbud, som fx forsorgshjem efter § 94.
- 2) Anbringelsessteder for børn og unge efter servicelovens §§ 49 og 51.
- 3) Hjælp til dækning af udgifter i medfør af servicelovens § 77, dvs. tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje og overvågning og ledsagelse af personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne,